

CK.0000053493

Danida

TS. ĐINH VĂN ÂN, HOÀNG THU HOÀ
(Đồng chủ biên)

GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO CHÌA KHÓA CỦA SỰ PHÁT TRIỂN

(SÁCH THAM KHẢO)

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH
Hà Nội - 2008

Danida

TS. ĐINH VĂN ÂN, HOÀNG THU HOÀ
(Đồng chủ biên)

GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
Chìa khoá của sự phát triển

(Sách tham khảo)

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

Hà Nội – tháng 5/ 2008

Nhóm tác giả:
HOÀNG THU HOÀ
TRẦN HỒNG MINH
ĐINH TRỌNG THẮNG

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU	7
----------------	---

A- TỔNG QUAN KIẾN THỨC VÀ KINH NGHIỆM TRÊN THẾ GIỚI	9
--	----------

I. VAI TRÒ CỦA GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TRONG TƯ DUY VÀ THỰC TIỄN PHÁT TRIỂN HIỆN ĐẠI	9
--	---

1- Giáo dục thúc đẩy sự hình thành và phát triển nền kinh tế tri thức	11
---	----

2- Giáo dục: nhân tố quan trọng để phát triển nguồn lực con người	13
---	----

3- Giáo dục đóng góp vào tăng trưởng kinh tế thông qua ứng dụng và thúc đẩy tiến bộ công nghệ	18
---	----

4- Vấn đề cạnh tranh giáo dục trên toàn cầu	21
---	----

5- Giáo dục và mô hình xã hội học tập	24
---------------------------------------	----

II. KINH NGHIỆM CỦA MỘT SỐ NƯỚC VÀ VÙNG LÃNH THỔ ĐÃ HIỆN ĐẠI HOÁ THÀNH CÔNG NHỜ PHÁT TRIỂN VÀ PHÁT HUY TÁC DỤNG CỦA GIÁO DỤC	25
--	----

1- Nhật Bản	25
-------------	----

2- Singapore	28
--------------	----

3- Đài Loan	30
-------------	----

III. NỘI DUNG CHỦ YẾU CỦA CẢI CÁCH GIÁO DỤC ĐANG ĐƯỢC THỰC HIỆN Ở MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI	32
---	----

1- Hoa Kỳ	34
2- Thụy Điển	40
3- Trung Quốc	43
4- Hàn Quốc	48
B- TÌNH HÌNH ĐỔI MỚI QUẢN LÝ CUNG ỨNG DỊCH VỤ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO Ở VIỆT NAM TRONG HƠN 20 NĂM (1986-2007)	53
I. TỔNG QUAN HỆ THỐNG GIÁO DỤC VIỆT NAM	55
1- Các bậc giáo dục	55
2- Phát triển giáo dục và đào tạo ngoài công lập	59
3- Tài chính cho giáo dục và đào tạo	60
4- Quản lý nhà nước và quyền tự chủ của trường đại học	66
II. THÀNH TỰU VÀ YẾU KÉM CỦA HỆ THỐNG GIÁO DỤC	68
1- Các thành tựu của giáo dục	68
2- Những yếu kém và tiêu cực trong giáo dục	72
III. NGUYÊN NHÂN CỦA CÁC YẾU KÉM TRONG GIÁO DỤC	79
1- Tư duy giáo dục chậm được đổi mới	79
2- Quản lý về giáo dục còn yếu kém và bất cập	80

C- PHÁT HUY TÁC DỤNG CỦA GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TRONG CÔNG CUỘC PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI	83
I. PHÁT HUY TÁC DỤNG CỦA GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO THÚC ĐẨY SỰ NGHIỆP CNH - HĐH	84
1- Phát triển nguồn nhân lực có kỹ năng	84
2- Giáo dục - phương thức đặc biệt để giữ gìn, sáng tạo và phát triển văn hoá	87
3- Giáo dục – đào tạo đóng góp trực tiếp vào tăng trưởng kinh tế với tư cách là một ngành dịch vụ	89
II. ĐỊNH HƯỚNG MỘT SỐ BIỆN PHÁP NHẪM PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA GIÁO DỤC - ĐÀO TẠO	90
1- Đổi mới tư duy phát triển giáo dục	90
2- Đổi mới chương trình, nội dung sách giáo khoa và phương pháp giáo dục	100
3- Định hướng đổi mới chế độ tài chính đối với giáo dục	101
4- Đổi mới cơ chế trợ giúp người nghèo hưởng thụ giáo dục	106
5- Thực hiện chế độ tự chủ, tự chịu trách nhiệm của tổ chức cung ứng dịch vụ giáo dục	106
6- Những việc cần làm của giáo dục nước ta trước quá trình toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế	109
TÀI LIỆU THAM KHẢO	117

LỜI GIỚI THIỆU

Cuốn sách “**Giáo dục và đào tạo - chìa khoá của sự phát triển**” được biên soạn và xuất bản vào thời điểm những năm gần đây ở nước ta trong mọi gia đình, nhà trường, các thầy, cô giáo, các cơ quan và cán bộ quản lý giáo dục, mọi tầng lớp xã hội nhất là giới trí thức, ai nấy đều quan tâm suy nghĩ, bàn luận sôi nổi về việc chấn hưng nền giáo dục nước nhà.

Đọc cuốn sách này, chúng ta nhớ tới những lời của Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong thư gửi học sinh nhân ngày mở trường đầu tiên của nước Việt Nam dân chủ cộng hoà, tháng 9 năm 1945; những lời từ rất sớm thể hiện tư tưởng của Bác về giáo dục, nói từ 63 năm trước, mà như nói với các thế hệ Việt Nam chúng ta ngày hôm nay và cả mai sau.

“Một dân tộc dốt là một dân tộc yếu”. “Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em”. Cũng ngay sau đó, ngày 4 tháng 10 năm 1945, Bác Hồ đã chỉ rõ: “Muốn giữ vững nền độc lập, muốn làm cho dân mạnh, nước giàu, mọi người Việt Nam phải hiểu biết quyền lợi của mình, bổn phận của mình, phải có kiến thức mới để tham gia vào công cuộc xây dựng nước nhà...”

Trong thời kỳ chống Mỹ cứu nước của dân tộc ta, cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã rất quan tâm đến giáo dục và nhiều lần nói về giáo dục. Trong cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, ông có nhiều thời gian đi dạy học, và từng bực bạch như một lời

tâm sự rằng nếu được chọn nghề, thì ông sẽ chọn nghề giáo dục. Trong những nhận định của cố Thủ tướng về vai trò của giáo dục, xin nhắc lại một lời tiêu biểu: “Nghề dạy học là một nghề sáng tạo bậc nhất, vì nó sáng tạo ra những con người sáng tạo”.

Trong thời kỳ đổi mới hiện nay, Đại hội X của Đảng năm 2006 đã vạch rõ: “Giáo dục và đào tạo cùng với khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là nền tảng và động lực thúc đẩy công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước... Nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện; đổi mới cơ cấu tổ chức, cơ chế quản lý, nội dung, phương pháp dạy và học; thực hiện “chuẩn hoá, hiện đại hoá, xã hội hoá”, “chấn hưng nền giáo dục Việt Nam”.

Đó là những tư tưởng lớn đã chỉ đạo, hướng dẫn toàn bộ tinh thần và nội dung cuốn sách này.

Cuốn sách “**Giáo dục và đào tạo - chìa khoá của sự phát triển**” do Trung tâm Thông tin - Tư liệu, Viện Nghiên cứu Quản lý Kinh tế Trung ương tổ chức biên soạn và xuất bản dưới sự chỉ đạo của Viện trưởng - TS. Đinh Văn Ân đã cố gắng phân tích mối quan hệ giữa giáo dục và đào tạo đối với công cuộc đổi mới và phát triển kinh tế, xã hội.

Những người biên soạn cuốn sách này đã sưu tầm, tiếp thu, kế thừa các kết quả nghiên cứu về giáo dục, gồm một khối lượng lớn công trình, đề án, bài viết hiện có, từ đó cố gắng góp phần của mình về đánh giá tình hình giáo dục, cũng như về kiến nghị giải pháp chấn hưng nền giáo dục nước nhà.

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn Cơ quan Phát triển Quốc tế của Đan Mạch (Danida), trong khuôn khổ Dự án “Nâng cao năng lực nghiên cứu và phân tích chính sách cho Viện Nghiên cứu Quản lý Kinh tế Trung ương”, đã hỗ trợ về tài chính trong việc xuất bản cuốn sách này.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.